

GUIDE FÖR ÖKAD

biologisk mångfald

**skandia:
fastigheter**

tips #1

generellt

1. Lämna uppvuxna träd och undvik över lag att ta ned träd. Ju äldre träden är desto större betydelse har de för svampar, insekter, lavar, fåglar m.m. Dessutom kan ett stort träd behöva ersättas med hundra små, för att få samma effekt avseende vattenupptag och avdunstning.
2. Röj bort konkurrerande sly som kommer upp under träd och buskar.
3. Många träd och buskar kan behöva beskäras för att öka blomning, fruktsättning, livslängd eller för att skapa mer naturvårdsnytta. Olika arter kräver olika typer av beskärning, så det är viktigt att beskära på rätt sätt och vid rätt tidpunkt för att arten ska må som bäst.
4. Bevara "stök": lämna rishögar, lövhögar m.m. Dessa fungerar som boplatser för exempelvis igelkottar, men även för fjärilslarver, grodor m.m.
5. Klipp inte allt gräs – lämna delar orörda och ge plats för "spontant uppkomna" växter i gräsmattan.
6. Sätt upp holkar och insektshotell (dock max 10 st. per fastighet).
7. Använd inte kemiska bekämpningsmedel (och i sådana fall endast såpa, vegetabiliska oljor eller kaliumkarbonat). Helst inga medel alls, rensa ogräs manuellt istället.
8. Lämna eller komplettera med s.k. "död ved": stående döda träd eller liggande död ved. För en mängd olika arter är den döda veden livsviktig. För vissa arter är den döda veden föda medan den för andra är en boplat, växtplats eller fungerar som ett skydd under vinterdvalan.
9. Skapa odlingsytor i marknivå eller pallkragar – bra för djur och trivsamt för de boende.

1. Lämna uppvuxna träd och undvik att ta ner träd.

4. Bevara "stök" och lämna rishögar, lövhögar, m.m.

5. Klipp inte allt gräs. Lämna delar orörda.

8. Lämna eller komplettera med så kallad "död ved".

6. Sätt upp holkar och insektshotell (max 10 st/fastighet).

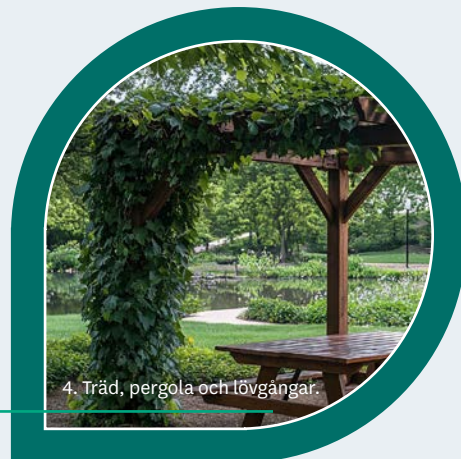

9. Skapa odlingsytor i marknivå eller pallkragar.

tips #2

plantera

1. Skapa en variation av växtlighet: blanda blommor, träd och buskar.
2. Plantera blommande buskar och träd gruppvis (gärna i söderläge eller annan plats i lä).
3. Buskar bidrar till en diversitet av djurarter, ger svalka, bromsar vindar, fungerar som erosionsskydd och är livsmiljö för smådjur, fåglar och insekter.
4. Träd, pergola och lövgångar ger lövskugga och bidrar med svalka.
5. Välj buskar och träd med ätliga bär, vilka ger mat åt fåglar (se rekommenderade arter för plantering).
6. Välj träd och buskar som är anpassade till vårt klimat och gärna arter som förekommer naturligt i vår natur, som t.ex. sälg, rönn, oxel, hagtorn, nyponros och hassel (se rekommenderade arter för plantering).
7. Plantera växter som varierar i blomning (eller skiftar i färger) så att vi får blomning/växtlighet hela säsongen, från april till oktober.
8. Plantera växter med olika blomtyper. Olika pollinatörer har olika längd på sin sugsnabel eller tunga: vissa arter med lång tunga når nektarn i djupa blommor, medan andra arter med kortare tunga bara når nektarn i grunda blommor.
9. Anlägg en äng: viktig för pollinatörer och binder jord vilket är bra vid både extremregn och torka. Ängen ska slås vid enstaka tillfällen per år och ej klippas regelbundet. Se även fler ängstips på nästa sida!
10. Observera att invasiva arter inte får planteras. Läs mer om invasiva arter längre fram i guiden

4. Träd, pergola och lövgångar.

7. Plantera växter som varierar i blomningsfärger (här vildvin).

9. Anlägg en äng.

tips #3

belysning & vatten

1. Tänk inte endast markyta – nyttja även tak och väggar för planteringar. Säkerställ dock att risken för fuktskador inte ökar.
2. Plantera fruktträd – till glädje för både människor och djur.

Belysning

3. Anpassa belysningen! Utomhusbelysning kan upplevas som både tryggare och mysigare, men kan påverka många djurarter negativt.

*Använd LED-lampor utan UV-ljus (d.v.s. lampor med enbart vitt ljus).

*Rikta ljuset nedåt och begränsa ”onödig” ljusspridning.

*Tillse att belysning bara används när den behövs (ex. under vinterhalvåret men inte på sommaren).

Vatten

4. Skapa större dammar, bäckar och diken. Detta möjliggör omhändertagande och fördröjning av dagvatten (även extrema regn) och bidrar även till ett rikare djurliv (insekter, fåglar, groddjur m.m.).
5. Fontäner eller andra cirkulationsanläggningar för vatten skapar trivsamma miljöer för de boende.
6. Hög luftfuktighet och ljudet av vatten bidrar till verklig och upplevd svalka under sommaren samtidigt som vattenljud maskerar oönskat buller.
7. Vatten bidrar till temperaturutjämning.
8. Samla upp regnvatten för bevattning av planteringar.
9. Plantera inte in fisk eller kräftor i ev. dammar eftersom de äter upp grodyngel, salamanderlarver och många insektslarver.

OBS, tänk på säkerhet och eventuella drunkningsrisker!

2. Plantera fruktträd.

3. Rikta belysning neråt och undvik onödig ljusspridning.

4. Skapa större dammar, bäckar och diken.

8. Samla upp regnvatten för bevattning.

tips #4

anlägg en äng

Utgå från en befintlig klippt gräsyta

Det enklaste och ofta snabbaste sättet att anlägga en blomsteräng är att utgå från en befintlig klippt gräsmatta.

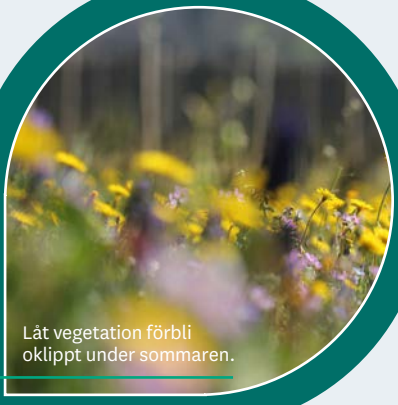
För att undersöka vilka arter som finns på en plats med klippt gräs kan man testa att låta vegetationen förbli oklippt under försommaren. De platser där det finns blommande örter kan man sedan låta bli att klippa.

Förberedande arbete viktigt

För att få bättre resultat bör man dock ta bort gräs, annan vegetation och rötter på den tänkta odlingsytan. Ta även bort det översta jordlagret för att minska näringsinnehållet och ersätt med sandblandad magrare jord, eller blanda den gamla jorden med mycket sand och sprid ut igen. Undvik att köpa jord som innehåller torv eftersom torvbrytning bidrar till utsläppen av växthusgaser och påverkar naturvärden negativt.

Om man vill nå snabbare resultat...

De flesta ängsväxter föredrar som sagt mager och näringsfattiga marker, och man sparar tid, pengar och får snabbare resultat om man anlägger sin äng på en plats som redan har lågt näringsinnehåll i marken. Sådana platser hittar man genom att leta efter torra och sandiga platser. Att det inte finns växter som kräver hög kvävehalt (t.ex. nässlor och hallon) är också en indikation på en bra plats för en blomsteräng.

Låt vegetation förbli oklippt under sommaren.

Undvik att köpa jord som innehåller torv.

Att det inte finns växter som nässlor och hallon är indikation på en bra plats för en blomsteräng.

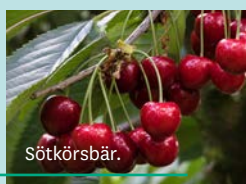
träd

rekommenderade arter för plantering

- ek
- fläder
- äpple
- päron
- plommon
- fågelbär
- sötkörbär
- krikon
- kvitten
- hägg
- hästkastanj
- lind
- lönn
- oxel
- paradisäpple
- rönn
- sälj och videarter

Fläder.

Sötkörbär.

Paradisäpple.

Krypvide.

Aronia.

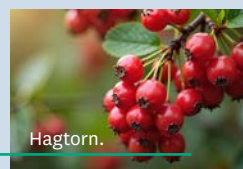

Rosenkvitten.

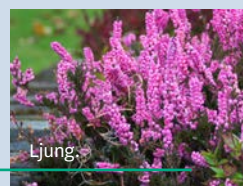
buskar och ris

rekommenderade arter för plantering

- aronia
- benved
- berberis
- brakved
- hagtorn
- hassel
- ljung
- måbär
- olvon
- rosor
- rosenkvitten
- rosenrips
- hallon
- björnbär
- krusbär
- vinbär
- blåbärstry

Hagtorn.

Ljung.

undvik

invasiva arter

Invasiva arter är arter som har flyttats från sin ursprungliga miljö till en ny miljö som är främmande för arten. Arterna sprider sig snabbt och kan orsaka allvarlig skada för ekosystem, infrastruktur och människors hälsa.

Att hantera invasiva arter i tid är avgörande för att begränsa de skador som dessa arter kan orsaka på naturresurser och ekonomi. Att hantera invasiva arter för sent kan medföra mycket kostsamma saneringar.

Hur man bäst bekämpar invasiva arter skiljer sig åt mellan olika arter, och även mellan beståndens storlek.

Naturvårdsverkets generella rekommendationer är att snabbt **avlägsna arterna vid upptäckt, hantera avfallet noggrant för att förhindra vidare spridning och samarbeta med grannfastigheter vid behov.**

Kontakta en ekolog med sakkunskap om invasiva arter, eller länsstyrelsen, för att få konkreta råd för den aktuella invasiva arten som ska bekämpas.

Exempel på invasiva växtarter är **blomsterlupin, parkslide, kanadensiskt gullris och tårakacia**. Sök efter "invasiva arter" på Naturvårdsverkets hemsida för en komplett lista.

Blomsterlupin

Parkslide

Kanadensiskt gullris

Tårakacia

Mer inspiration

Fastighetsägarnas guide till biologisk mångfald

Fastighetsägarna lanserar en ny guide för att hjälpa fastighetsägare att arbeta med biologisk mångfald. Guiden ger en introduktion till biologisk mångfald för fastighetsbranschen och hur fastighetsägare kan hantera påverkan från materialutvinning, design och byggnation, verksamhetsdrift samt rivning och avfall.

Scanna QR-koden till höger med din mobil för att komma till Fastighetsägarnas guide till biologisk mångfald.

Stockholms stads Guide för biologisk mångfald

Det finns mycket du kan göra för att hjälpa och stimulera den biologiska mångfalden i staden. Du kan till exempel sätta upp fågelholkar, bygga insektshotell, köpa ekologiska varor, plantera växter som gynnar insekter och rapportera in dina fynd av hotade arter.

Scanna QR-koden till höger med din mobil för att komma till Stockholms stads Guide för biologisk mångfald.

OM SKANDIA FASTIGHETER

Skandia Fastigheters kontor, köpcentrum, bostäder och samhällsfastigheter är samlade i 132 fastigheter – eller 1,2 miljoner kvadratmeter – huvudsakligen i de tre storstadsregionerna och med ett sammanlagt värde av cirka 68 miljarder kronor. Vi har 180 medarbetare med målet att skapa och förvalta stadsmiljöer som lever länge. Uppdraget är att leverera en långsiktigt god avkastning till Skandias 1,5 miljoner ägare.

Vi har en vision om "rum för generationer". Den påminner oss om att vi ska skapa långsiktiga miljöer och fastigheter. Det handlar om att ha klimat, miljö och hälsa i åtanke - både lokalt och globalt, både idag och i framtiden.

Vi vill vara det självklara valet som långsiktig hyresvärd, där vi tillsammans med våra kunder hjälper varandra att öka tempot i hållbarhetsarbetet.

**Rum
för fler
generationer**

**skandia:
fastigheter**